

L'ALT EMPORDÀ

Text > JOAN FERRERÓS

Circ, a la tercera! | Circusland, el Palau Internacional de les Arts del Circ (futur museu, centre d'activitats i sala d'exposició permanent) serà ubicat a la Garrotxa. Sí, aquí tocaria parlar de l'Alt Empordà, però segur que l'amic i veí de pàgina Joan Sala m'ho passarà per alt, si més no perquè el promotor, factòtum i cap de la Circus Arts Foundation és de Figueres. Genís Matabosch, vint-i-dos anys després d'haver intentat establir el museu del circ primer a Figueres i després a Girona, finalment ho ha assolit a Besalú. 3.000 m² a dins i 1.000 m² a fora acolliran la mostra, repartida entre la vella abadia benedictina de Sant Pere (que acollia una casa de colònies) i la vella fàbrica tèxtil Corominas (d'aquí ve el nom de Cal Coro), al costat. Per posar en funcionament aquest Palau Internacional de les Arts del Circ calen cinc milions d'euros; la Circus Arts Foundation se'n fa càrrec de tres i mig, i el 30 % restant es reparteix entre empreses privades i les previsible institucions: Ajuntament de Besalú, Diputació... Una vegada obert, Matabosch afirma que podran ser econòmicament autosuficients, perquè aquest museu dinàmic, que preveu inaugurar-se la primavera de 2020, compta atraure uns seixanta mil visitants anuals. Únic a Europa, serà de l'estil del Circus World Museum i The Ringling Museum, ambdós als EUA. L'espai destinat a museu acollirà la col·lecció personal del figuerenc, que ressegueix els dos-cents cinquanta anys d'història del circ, i inclourà la miniatura (la més gran del món) que reproduïx el Circus Gleich, circ alemany desaparegut el 1937.

Fosses i refugis | L'ombra de la Guerra Civil i de la dictadura és llarga, densa i persistent. Abasta des dels jutges i fiscals del Tribunal Suprem actuals, fins als oblidats refugis construïts per protegir-se de les bombes franquistes, passant per les velles però encara no identificades fosses de la Guerra Civil. Amb motiu del sepeli a Cassà de la Selva d'un soldat ignot amb vuitanta anys de retard (la segona tomba al «soldat desconegut»), les institucions van actualitzar les dades que es tenen de les fosses comunes properes. A l'Alt Em-

pordà, de moment, en queden per exhumar una de contrastada al mateix cementiri de Figueres i, segons sembla, cinc més repartides per la comarca: al cementiri de la Jonquera, a Rabós, a tocar el temple d'Arenys d'Empordà, al Molí de l'Arbre Sec de Ventalló i al cementiri de Sant Martí d'Empúries. Quant a refugis antiaeris, Josep M. Bernils Mach ens ha deixat dit que a Figueres n'hi havia quinze. El de la plaça del Gra avui és visitable, i es coneixen el de la plaça Josep Pla (del Jardí) i el de l'Estació (el darrer que s'ha «descobert»), que, com els altres, ha requerit obres per fer-lo accessible.

>> El refugi antiaeri de l'Estació de Figueres. (Autoria: BORJA BALSERA)

EL BAIX EMPORDÀ

Text > PURI ABARCA

Cap Roig, un tema espinós | El coronel rus Nicolai Woevodsky i la seva esposa, l'aristòcrata anglesa Dorothy Webster, no es podien ni imaginar, el 1931, quan van començar a construir un edifici de tipus medieval i els jardins adjacents en un lloc paradisiac, a Calella de Palafrugell, que l'espai (acabat el 1975) es convertiria algun dia en un motiu de polèmica mediambiental i urbanística. La dictadura de Primo de Rivera, primer, i el franquisme, més endavant, van autoritzar-hi la privatització de camins i d'altres zones costaneres, uns privilegis discutibles, però que van permetre bastir-hi el magnífic enclavament actual, catalogat com a bé d'interès cultural. I mentre l'Ajuntament de Palafrugell ha decidit recuperar terrenys de la zona com a espai públic, expropiant-ne una petita part

per poder donar continuïtat al camí de ronda, els propietaris del castell i els jardins hi projecten ampliacions urbanístiques. La Fundació "la Caixa", que va aconseguir l'espai després de l'absorció de Caixa de Girona (entitat que el va rebre en herència el 1980), vol ampliar les instal·lacions amb dos edificis nous i un auditori semisoterrat. Els tràmits per part de les administracions implicades, sobretot la Generalitat, han anat sorprenentment rodats fins ara, és a dir, no hi ha hagut gairebé impediments al desenvolupament del projecte, perquè el consideren ajustat als requisits mediambientals i urbanístics. SOS Costa Brava no pensa igual i ha interposat un recurs contenciós al Tribunal Superior de Justícia de Catalunya. La polèmica està servida per a un projecte que, si més no, planteja dubtes sobre la seva necessitat. A banda del tema de preservació del territori, sempre present, potser fa falta reflexionar més sobre si cal modificar un espai que, per la seva història, sempre ha estat vist amb un cert aire de romanticisme, i que va ser concebut per convertir-lo en un oasi de pau.

>> Els jardins i el castell de Cap Roig. (Autoria: PACO DALMAU)

El Museu Thyssen, a Sant Feliu de Guíxols | El Museu Carmen Thyssen, de Sant Feliu de Guíxols, serà una realitat el 2020, segons les previsions dels promotors i de l'Ajuntament. Tindrà un fons de quatre-centes obres d'autors catalans dels segles XIX i XX, cedides gratuïtament, durant vint anys, per la baronessa Carmen Cervera, que ha descartat l'opció de crear el nou espai d'art a Barcelona. El futur museu estarà situat al monestir de l'orde dels benedictins, on ara ja hi ha l'Espai Thyssen, que des del 2012 acull les exposicions temporals a l'estiu. Entre les obres que la baronessa cedirà, hi ha peces molt significatives de l'art català, com ara *La catedral dels pobres*, de Joaquim